

respondetur d. l. i. s. si parens, & d. l. cum quo de peculio, s. si, quia in his iuribus nō supponitur, facultates patris esse auctas postea, sed solū affirmatur id, ad quod dicta jura adduximus, scilicet, posse patrem praeuenire tēpus mortis, & solvere legitimas filijs in vita, quod quidem non mirum est, nam & l. si. C. famil. ercisc. hoc expressius dicit: Nā inquit, posse patrē in vita diuidere bona sua inter filios, & quod valet hujusmodi diuisio, nō tamen id eo sequitur, quod si post d. diuisionem alia bona aucta fuerint, non debeant diuidi.

Secundo ¶ & principaliter hęc opinio affirmatiua probatur ex text. optimo in l. si quando, §. 1. C. de inoff. testam. vbi probatur, quod etiā si pater filio in vita der & assignet aliquas res pro legitima sua, vel pro parte ipsius, nō prohibetur filius postea supplementū petere. Neque obstat intellectus, quem ad illum text. ex pluribus Doctoribus assignat Tellus Fernand. vbi supra, d. n. 16. ad fin. scilicet, quod ibi filius non accepit integram legitimam, sed partem ipsius, id eo nō prohibetur residuum petere, at vero nostra q. est, quādo filius in vita integram legitimā eo tempore sibi cōpetentem accepit. Nam respondeo, quod idem est, etiā si integram legitimā accipiat, quia respectu bonorum postea quaesitorum, nō integram legitimā accepit, vnde licet respectu ejus legitimae, quae sibi cōpetebat tēpore receptionis nihil possit petere ex bonis patris, quia jam recepit jus sibi competens, tamē respectu ceterorum bonorum postea quaesitorum nō prohibetur petere legitimam, sicut videmus in d. §. 1. & 2. quia licet respectu illius partis, quam filius in vita patris recepit, nō possit post mortem patris aliquid petere, respectu tamen reliquae partis sibi pro complemento legitimae competentis in bonis patris bene potest petere, vt in dd. iuribus probatur, quia huic juri non potest renūciari, cū sit improbatū pactū de renūcianda futura successione. Vnde cō valeat argumentum de parte quoad totum, & de toto quoad partem, vt in l. i. quae de tota, cum simil. ff. de rei vendic. cōsequens est, vt in illis §. hęc secunda opinio probatur, non obstante intellectu & responsione illis iuribus assignatis per Tellum Fernand. vbi supra.

Et ita inuenio, quod hanc secundam opin. tenet expresse cōtr. Iac. But. Bald. in d. l. pactum dotali, in 6. oppof. C. de collat. & dicit hęc opin. cōm. Iaf. in d. l. cū in existit, & in aut. nouissima, n. 9. & in d. l. si quādo, §. 1. incip. illud, C. de inoff. testam. & cōmuniorem dicit idē Iaf. in l. quod Seruius, col. si. n. 12. ff. de cond. caus. dat. & c. dicit etiā cōmunē eam sequēdo Cou. vbi sup. & hanc dicit magis cōmunē & eam sequitur idē Cou. in c. Rayn. §. 1. n. 8. de testam. & dicit magis cōmunē idem Mench. de success. creat. §. 18. n. 84. quam opin. tenet etiam Bald. & Ripa n. 38. per text. ibi in c. cum M. Ferrar. de const. & sequuntur eam & dicit cōmunem alij relati per Tel. Fernand. vbi supra, n. 15. sequuntur plures relati per Baetzam vbi supra, n. 17. dicit communem Ioan. Bapt. vbi supra, cum Cou. hic Iaf. & Gram. quos tantum refert.

10 Vnde per t. cōtrariū idē erit, diminutis facultatib. patris tēpore mortis ipsius, nam poterit reperi à filio excessus legitime jā prestite & repta, secūdū Paul. de Cast. in l. in ratione, l. 3. n. §. ff. ad Falc. & ibi Alex. n. 7. & est ex mēte cōmunis opin. affirmatiuae secūdo loco sup. posita, licet prima cōmunis habeat cōtrariū: & in specie Tellus Fern. vbi supra, d. n. 16. col. antepen. Nā retēta secūdo opin. debet retineri opinio Paul. suprad. quia contrariū eadē est disciplina: & retēta prima opin. principali, debet teneri cōtra Paul. sed vt dixi, meo iudicio, secūda opin. est verior & tenēda, & per consequēs suprad. illatio, licet ambe opin. cōmunes & magis communes sint, secundum quod Dd. dicūt.

Vnū tamen est sine dubio, quod deducitur in proposita q. ex nostro tex. sc. quod si filius hic, qui in vita patris accepit legitimā sibi tūc cōpetentē, cū iuramento renuntiavit hereditati patris futurae, tūc omnino excludetur, etiā auctis postea facultatib. patris, & per cōtrariū si diminuatur, nihil reperi poterit ab eo filio, per text. in hoc c. quāuis pactū, qui expressus est in hoc: & plures Dd. allegās testatur hanc esse magis cōmunē opin. Cou. in praesenti 3. p. d. §. 1. n. 2. col. pen. & si. illius n. eandā quoque sent. tenet Tellus Fern. vbi supra, n. 12. qui n. 13. & 14. alios duos casus cōsiderat in materia. Hanc testatur etiam magis communem Io. Bapt. vbi supra, qui alios allegat, non vero supradictos, & inquit hęc esse concordā inter supradictas opiniones.

Primus casus est Telli vbi supra, quando filius in vita patris nō accepit integram legitimam. Nam inquit Tellus cum alijs, quos refert, quod tunc auctis facultatibus patris, potest filius residuum petere ex d. l. si quando, §. 1. C. de inoff. test. quod sane verissimum ipse quoque esse censeo. Sed videtur aliquo modo in hoc ipse Tellus reuincere in opin. hanc nostram secund. principalem: Nam si filius non recepit integram legitimam, etiam & respectu bonorum, quae id temporis pater habebat, clarum est, quod etiā si facultates patris non augeantur, poterit petere postea residuū: Igitur cum Tellus Fernandez n. 13. dicat quod auctis facultatibus, quando filius non integram legitimam in vita patris accepit, potest filius petere residuum, loquitur etiam respectu bonorum postea auctorum: Nam si firmus erat auctor suprad. in opin. Iacob. Butric. quae fuit primo loco supra posita, non debebat dicere in d. n. 13. quod auctis facultatib. filius, qui non recepit in vita patris integram legitimam, potest residuum recuperare, quia etiā si non aucta fuissent, sed eadem bona fuissent, quae erant tempore assignationis & receptionis, post illud tempore.

Secundus casus Telli Fernand. in d. n. 14. est, quando pater in vita coactus fuit vi statuti solvere legitimam tunc filio competentem pro delicto ipsius filij, nam tunc etiam auctis postea facultatibus patris, filius nihil aliud cōsequi poterit, & ibi allegat Doctores hoc tenentes. Hęc opinio vera videtur, quia hoc casu jam lex, hoc est, statutum contenta videtur illa legitima, nō in respectu tēpore mortis, licet possit subtiliter instari, quod statutum hujusmodi nō praecipiat, legitimam considerari tempore condemnationis, neque tempore mortis patris, sed tantum dicit, quod pater teneatur solvere legitimam filio in vita pro condemnatione ipsius, vnde non aufert jus filio competentis in bonis postea futuris.

Et sic cum statuta sint stricti iuris, non sunt extendenda in praedictum filiorum, sed imo interpretanda, vt quam minime laedant jus commune, vt in l. z. C. de noxal. act. cum simili, quia debet intelligi secundum jus, vt in l. nam & posteriores, ff. de legib. praecipue, quia est euitanda legum correctio, vt sunt jura vulgararia, propter quae dubius sum in hoc vltimo casu, tu cogita & dato majori otio delibera.

S V M M A R I A.

- 1 Text. hic an procedat in filia inuita e religionem renuntiant e hereditati patri cum iuramento, aliqua dote recepta.
- 2 Renuntiatio intrantis religionem qualiter & quo tempore hodie fieri debeat.
- 3 Ingrediens monasterium si laedatur enormissime ex sua renuntiatione iurata, quam fecit, an possit huiusmodi renuntiatione iurata rescindi per in integrum restitutionem.
- 4 Testamentum ingredientis religionem ante ingressum factum, an valeat hodie stante quodam decreto Sacri Concilij Tridentini.

5 Donatio inter viuos facta aliquibus diebus ante ingressum an valeat stante dicto decreto Sacri Concilij Tridentini.

D Vm nuptii tradebatur. Adde tamen esse si filia renuntiet, dum religionē intrare vult, & sic quod monasterium nihil petere possit, ex iuris vulgari regula, quod valet argumentum de matrimo. carnali ad spirituale & econtr. vt in c. inter corporalia. & c. si de translatione pralat. praecipue, cum in hoc differentia non inueniatur, & ita in re minis tenent Barr. in l. si. n. 6. in si & ibi alij Dd. C. de pact. praecipue Cagnol. in reposit. illius l. n. 15. & testatur eam videri magis communem opinionem Cou. in praesenti, in 3. part. §. 2. n. 3. qui eam sequitur & inquit procedere, etiam si nō reciperet omnem quantitatem sibi competentem, dum tamen congruam dotem recipiat: & tandem inquit esse admodum vtile: & denique cautissimum, ad euitandas Doctorum opiniones in hac controversia, vt praedict. pactum fiat ex consensu monasterij, id est, praelati & conuentus, qui in quaerendis possunt monasterio praedictare, vt in specie asserit tenere Purpurat. & Cagna. in d. l. si. n. 194. & ita est tenenda hęc cautela, quia contra communem supradictam tenet Corneus conf. 272. lib. 3. & est etiam communis opinio in contrarium, vt latissime pro vtraque parte plures allegans tradit Tellus Fernand. in l. 6. Taur. n. 53. & plurib. leg. qui est omnino videndus in hoc articulo.

Hodie vero ¶ per sacrum concilium Tridentinum sessione 25. cap. 16. aliter in hoc statutum est, his verbis: nulla quoque renuntiatio aut obligatio ante facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscunque causae pia valeat, nisi cum licentia Epi. coepi, sine eius vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem, ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi sequatur professione, aliter vero facta, etiam si cum huius fauoris expressa renuntiatione etiam iurata sit irrita & nullius effectus, & sic hęc forma seruanda erit in renuntiationibus, quae deinceps fient, quae traditur in hoc decreto.

3 Sed; An si t. laedatur ex renuntiatione ingrediens monasterium enormissime, quia renuntiauit opulentiſſima hereditati modica dote sufficienti tamen contenta, poterit rescindi huiusmodi renuntiatio iurata per v. situationem in integrum? Quia in re quicquid sit in alijs casibus, vt dictum est à me in aut. sacramento puberum, C. si aduers. vendit. in hoc tamen speciali, quando renuntians ingreditur monasterium nullo modo rescindi debet d. renuntiatio, [sit tamen fiat secundum formam hodie traditam in dicto decreto sacri concilij] etiam si laesione enormissimam contineat, vt tenet late fundans & probans Couar. in praesenti. d. §. 1. n. 5. sequutus opinionem Decij & Aymon. Saull. in consilijs per eum ibi allegatis, & bene D. Burg. de Paz. conf. 5. n. 1. & seq.

4 Sed vidi iam quendam satis acuti ingenij Iuris peritum intelligere praedictum decretum sacri Concilij supra relatum in renuntiatione & obligatione, quae fit inter viuos, secus vero in testamento, quod ingrediēs ante ingressū potest iure facere testando de omnibus bonis suis prout voluerit, neque ingressu monasterij testamentum rumpitur, vt in authent. de monach. §. illud, & in §. nunc autem, & in authent. si qua mulier, C. de sacrosanct. Eccles. & in authent. nunc autem, C. de Episcopis & clericis, & in cap. si qua mulier, 19. qua. final. Vnde cum sacrum Concilium tantum loquatur in renuntiatione & obligatione, quae quidem inter viuos sunt, non debet extendi ad testamentum, quod est actus morientis & deambulatorium vsque ad mortem, cum per hunc intellectum euiuerit, legum correctio, & quod non mutatur, quare stare prohibetur? vt in l. i. libentis, C. de testam. & in leg. praecipimus, C. de appel-

lar. Certe hic intellectus si verus est, prout videtur, optimus est, & qui plurimū conducit in practica, licet non sit remediū firmum sanguineis vel alijs, quib. in testamento ingredientis relinquitur hereditas, quia postea ingressus poterit reuocare & annullare testamentū per suasionem monachorū & cōuentus. Sed quicquid sit, non audeo affirmare hunc intellectū, relinquo sub declaratione Sacri nostri Pontificis qui habet auctoritatē declarandi, indubitātē tenet hanc meam opinionem & intellectum ad dict. decret. Sacri Concilij Trid. Io. Crac. in reg. 356. nu. 7. Illud & sciō, praed. Iuris peritum, qui ita intelligebat sic practicas se in suamet persona, quia ingressus fuit monasteriū Sancti Francisci Salmanicae, & antequam intraret, fecit testamentum & disposuit de bonis suis in fauorem suorum fratrum prout voluit, sed de eius testamēti firmitate dubito, attento dicto decreto sacri concilij, quod alias per hunc modū defraudaretur. Item etiā, quia sunt diuersae opiniones inter glossas & Doctores in iuribus supra allegatis, an monachus ante ingressum possit condere testamentū, praecipue in c. l. 17. tit. 1. partit. 6. quae post ingressū prohibet testari, de cuius leg. intellectu vltra Greg. ubi gl. 1. videntur est Cou. in c. 1. n. 4. ad si. de testam. quo loci, d. n. 5. per totum agit, an & quando testamentum factū ante ingressum religionis rūpatur per professionē, & quod factum post ingressum, ante professionem tamen, nō reuocatur per professionem, & nu. 9. quod post ipsam professionem non potest mutari nec reuocari, etiam in fauorem monasterij, quamuis in vtroq. alij aliud teneant, vide etiam in mater. Ioan. Gratian. vbi supra. per totam illam reg. 456.

Cogitabam, an t. possit dici quod ingressurus siue ingressura religionem, aliquib. diebus ante ingressū faciat donationem firmam & solemnem suorum bonorum inter viuos, cui velit, referuata sibi aliqua parte competente pro suis necessitatib. non facta mentione nec renuntiationis nec ingressus religionis: Quia cū quis existit in seculo non cogitatur de ingressu religionis, etiam hodie non videtur prohibitū per Sacrum Conciliū, quod donet, dum tamen alia solētia seruet & in fraude Concilij id non faciat, praecipue, quia decretū suprad. §. 5. Concilij attentis precedentibus decretis tantū videtur loqui in renuntiatione facta ab ingressu religionem. Sed adhuc de hoc dubito si fraus huiusmodi donationis praesummi possit, quod potest costare vel ex modico intervallo tēporis inter donationem praedictam, & ingressum religionis, vel ex alijs etiam coniecturis, id eo consulo, vt semper in renuntiationibus huiusmodi seruetur forma tradita in hoc à sacro Concilio Tridentino, vbi supra.

S V M M A R I A.

- 1 Text. in hoc c. quāuis pactum, procedit, etiam si nulla dote recepta renuntiatio fiat.
- 2 Matrimonium an valeat esse possit absq. dote.

V T dote contenta. Idem si nulla t. dote recepta renuntiationem hanc iurata, de qua in hoc textu, faceret, quia tunc alia ratione sustinebitur hęc renuntiatio, scilicet, quia iuratum potest seruari absq. dispendio salutis aeternae, quae ratio etiam militat in hoc casu, sicut quando filia renuntiauit accepta aliqua dote. Et hęc est communis opinio, licet alij qui Dd. teneant contrarium secund. Cou. hic d. §. 2. n. 6. vltra quem eandem opin. dicit magis communem plures Dd. referens Ant. Gom. in l. 2. Taur. num. 7. quae est tenenda, licet vltra allegatos, per ipsos contrariū etiam teneant Anchar. conf. 39. n. 2. & Imol. conf. 1. col. 2.